

Co-funded by
the European Union

ESGREG

Snalaženje u ESG propisima - Vodič za mala i srednja
poduzeća

SAŽETAK

Riječ projektnog tima

Ovaj dokument pruža sažetak Vodiča koji je pripremljen u okviru projekta „Snalaženje u ESG propisima: Vodič za mala i srednja poduzeća“ (ESG-REG), sufinanciranog programom Erasmus+ Europske unije.

Svaka od sljedećih stranica nudi pregled propisa i standarda obuhvaćenih ESG-REG Vodičem. Za detaljne informacije, uključujući praktične primjere i korisne alate, pogledajte cijeli ESG-REG vodič, dostupan za preuzimanje na web stranici projekta: www.esgreg.eu

Odricanje od odgovornosti

Iako je ESG-REG vodič pripremljen u skladu s našim najboljim saznanjima i s velikom pažnjom, konzorcij projekta ne može preuzeti odgovornost za bilo kakve pogreške ili propuste. Sadržaj je samo u informativne svrhe i ne predstavlja pravni ili stručni savjet.

Projekt ESG-REG financira Europska unija. Međutim, izneseni stavovi i mišljenja su isključivo stavovi autora i ne odražavaju nužno stavove Europske unije ili Izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih..

Licenca

Ovaj vodič je otvorenog pristupa, što omogućuje dijeljenje i prilagodbu uz odgovarajuće navođenje izvora.

Tko

Velika poduzeća ili grupe iz EU-a, koja ispunjavaju barem dva od sljedećih uvjeta:

- €50 milijuna neto prometa
- €25 milijuna imovine
- 250 ili više zaposlenika

Poduzeća iz EU i ne-EU poduzeća s vrijednosnim papirima uvrštenim na regulirano tržište EU-a, koje ispunjavaju barem dva od sljedećih uvjeta:

- €900,000+ neto prometa
- €450,000+ imovine
- 10+ zaposlenika

Poduzeća izvan EU sa više od €150 milijuna neto prometa u EU (posljednje dvije uzastopne godine) i:

- Posjeduju veliko poduzeće sa sjedištem u EU, ili imaju podružnicu uvrštenu na burzu EU, ili
- Vode podružnicu u EU s prometom većim od €40 milijuna

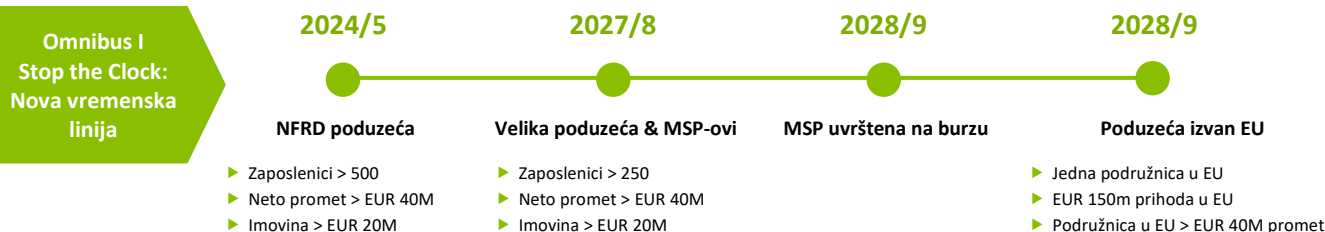
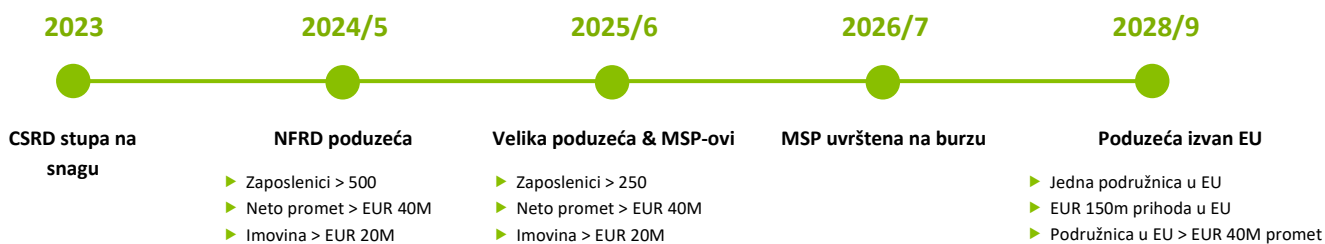
Što

CSRD je uredba EU koja proširuje i standardizira zahtjeve za izvještavanje o održivosti za tvrtke. CSRD nalaže objavljivanje informacija o okolišu, društvu i upravljanju (ESG) u skladu s **Europskim standardima izvještavanja o održivosti (ESRS)**.

Ključni elementi:

- ▶ Standardizirano, usporedivo ESG izvještavanje
- ▶ Dvostruka procjena materijalnost: Učinak i financijski rizik
- ▶ Objavljivanje politika, mjera i ciljeva
- ▶ Obvezni ESG zahtjevi za objavljivanje prema ESRS-u, koji obuhvaćaju:
 - ▶ E – Okoliš: Ublažavanje/prilagodba klimatskim promjenama, onečišćenje, vodni i morski resursi, kružno gospodarstvo, bioraznolikost i ekosustavi.
 - ▶ S – Društveni aspekt: Vlastita radna snaga, radnici u lancu vrijednosti, pogođene zajednice, potrošači i krajnji korisnici.
 - ▶ G – Upravljanje: Poslovno ponašanje, etika, borba protiv korupcije i odgovorne prakse.

Kada

Budući izgledi: Podložno promjenama na temelju prijedloga Omnibusa. Za više informacija pogledajte ESG-REG vodič i službene izvore EU.

malih i srednjih poduzeća (VSME)

Tko

Mala i srednja poduzeća koja nisu kotirana na burzi EU, a odluče dobrovoljno izvještavati o održivosti.

Standard je prilagođen malim i srednjim poduzećima na temelju njihove veličine, složenosti i resursa.

Posebno je relevantan za:

- ▶ Mala i srednja poduzeća u lancima opskrbe tvrtki u opsegu CSRD-a, koja odgovaraju na zahtjeve za ESG podatke
- ▶ Mala i srednja poduzeća koja traže održivo financiranje, poboljšavaju pristup kreditima ili zelenim ulaganjima
- ▶ Mala i srednja poduzeća koja jačaju tržišnu poziciju kroz transparentnost i povjerenje dionika
- ▶ Mala i srednja poduzeća koja se pripremaju za buduću regulaciju, olakšavajući prijelaz na obvezno izvještavanje kasnije

Što

Dobrovoljan, fleksibilan i proporcionalan okvir za mala i srednja poduzeća za:

- ▶ Izvještavanje o naporima u području okoliša, društva i upravljanja (ESG)
- ▶ Poboljšanje transparentnosti i izgradnju kredibiliteta s partnerima i investitorima
- ▶ Usklađivanje s promjenjivim tržišnim očekivanjima bez administrativnog opterećenja
- ▶ Korištenje kao odskočna daska za usklađenost s budućim propisima.

Osmišljen kako bi izvještavanje o održivosti bilo upravljivo i učinkovito u korištenju resursa.

Kada

Nema fiksnog datuma stupanja na snagu – mala i srednja poduzeća mogu usvojiti vlastitim tempom.

EU Taksonomija

TKo

Odnosi se na niz tvrtki i financijskih institucija, prvenstveno onih koje spadaju u opseg CSRD-a:

- ▶ Velike tvrtke iz EU-a koje spadaju pod CSRD
- ▶ Mala i srednja poduzeća uvrštena na regulirana tržišta EU-a
- ▶ Sudionici financijskog tržišta, uključujući: investicijske fondove, osiguravatelje mirovina, osiguravajuća društva
- ▶ Dobrovoljno objavljivanje za svaku tvrtku koja želi privući održiva ulaganja ili poboljšati ESG transparentnost

Što

Klasifikacijski sustav koji definira koje su gospodarske aktivnosti ekološki održive na temelju tehničkih kriterija.

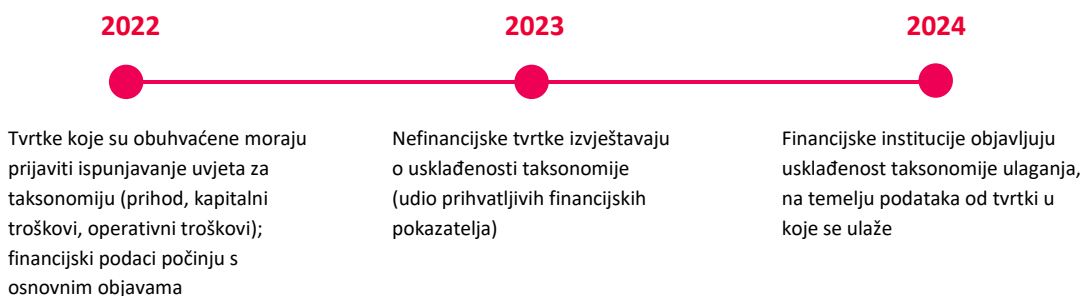
Da bi se kvalificirala kao usklađena s taksonomijom, aktivnost mora:

- ▶ Značajno doprinosti jednom ili više od šest ekoloških ciljeva:
 - ▶ Ublažavanje klimatskih promjena
 - ▶ Prilagodba klimatskim promjenama
 - ▶ Održivo korištenje vodnih i morskih resursa
 - ▶ Prijelaz na kružno gospodarstvo
 - ▶ Sprečavanje i kontrola onečišćenja
 - ▶ Zaštita i obnova biološke raznolikosti
- ▶ Ne nanositi značajnu štetu (DNSH) drugim ciljevima
- ▶ Poštivati minimalne društvene zaštitne mjere
- ▶ Ispunjavati tehničke kriterije provjere

Obveze objavljivanja uključuju izvještavanje o udjelu prometa, kapitalnih izdataka i operativnih izdataka usklađenih s taksonomijom.

Financijske institucije također moraju prijaviti omjer zelene imovine ili usklađenost ulaganja.

Kada

Budući izgledi: Podložno promjenama na temelju prijedloga Omnibusa. Za više informacija pogledajte ESG-REG vodič i službene izvore EU.

Tko

Primjenjuje se na tvrtke koje uvoze, izvoze, stavljaju na tržište ili čine dostupnima sljedeće robe (i derivate prema Prilogu 1. uredbe) u EU: stoka, kakao, kava, palmino ulje, guma, soja, drvo.

Covers both EU and non-EU origin products, and applies across all supply chain actors, including:

- ▶ Operateri: Subjekti koji prvi put stavljaju ili izvoze proizvode u EU
- ▶ Trgovci: Subjekti koji se nalaze dalje u lancu opskrbe i stavljaju proizvode na raspolaganje (isključujući uvoz/izvoz).

Mala i srednja poduzeća: Podložna su istim pravilima dubinske analize, ali mogu izbjeći ponavljanje koraka ako je provedena ranija dubinska analiza (mora se pozvati na prethodne provjere).

Što

Uredba EU-a čiji je cilj spriječiti ulazak proizvoda povezanih s deforestacijom na tržište EU-a.

Tvrtke moraju osigurati da su proizvodi:

- ▶ Bez deforestacije (bez deforestacije ili degradacije nakon 31. prosinca 2020.)
- ▶ Legalno proizvedeni (u skladu sa zakonima zemlje proizvođača)
- ▶ Potpuno sljedivi (lanac opskrbe do mjesta podrijetla).

Proces dužne pažnje uključuje:

1. Prikupljanje podataka – Informacije o porijeklu, lokaciji, vremenu proizvodnje
2. Procjena rizika – Utvrđivanje potencijalne deforestacije ili kršenja pravnih/ljudskih prava
3. Ublažavanje rizika – Smanjivanje svakog utvrđenog rizika na zanemariv

Ovisno o veličini tvrtke, ulozi i položaju u lancu opskrbe, tvrtke moraju:

- ▶ Podnijeti izjavu o dubinskoj analizi
- ▶ Pozvati se na postojeću izjavu putem referentnog broja
- ▶ Voditi evidenciju postojećih izjava o dubinskoj analizi

Kada

31. prosinac, 2025

Potpuna uredba stupa na snagu (odgođena s 2024.)

Tko

Izravno pogođeni:

- ▶ Uvoznici EU-a specifične robe s visokim udjelom ugljika
- ▶ Roba obuhvaćena zakonom: Željezo, čelik, cement, gnojiva, aluminij, električna energija, vodik i neki derivati
- ▶ Ciljani sektori: Industrije s visokim udjelom ugljika i visokom energetsom intenzivnošću koje su u opasnosti od „istjecanja ugljika“ *

Neizravno pogođeni:

- ▶ Izvoznici izvan EU-a: Mogu se suočiti s utjecajem troškova jer uvoznici iz EU-a moraju prijaviti i na kraju platiti ugrađene emisije, što potencijalno utječe na konkurentnost i potražnju.

Što

Mehanizam EU-a koji određuje cijenu ugljika na uvezenu robu kako bi se spriječilo izmjenjivanje ugljika i osigurao jednak tretman proizvođača iz EU-a i izvan EU-a.

Ciljevi:

- ▶ Stvoriti jednake uvjete, osiguravajući da se i roba proizvedena u EU-u (koja je već predmet određivanja cijene ugljika) i uvezena roba natječu pod poštenim uvjetima.
- ▶ Poticati globalne klimatske akcije poticanjem čistije proizvodnje u inozemstvu

Uloge izvješćivača:

- ▶ Izvješćivač: Osoba ili tvrtka odgovorna za prijavljivanje ugrađenih emisija uvezene robe. To je obično uvoznik, ali može biti i druga strana koja podnosi carinsku deklaraciju. Svaka pošiljka mora se prijaviti samo jednom kako bi se izbjeglo dupliciranje ili praznine.
- ▶ Operateri postrojenja izvan EU-a: moraju dostaviti točne podatke o emisijama za izvezenu robu.

Kada

1. listopada, 2023 ▶ 31. prosinac, 2025

Počinje prijelazna faza: počinju obveze izvještavanja (tromjesečno)

1. siječanj, 2026

Stupa na snagu puni CBAM: Uvoznici moraju biti ovlašteni, dostavljati godišnje podatke o emisijama i predati CBAM certifikate

* curenje ugljika: curenje ugljika, fenomen u kojem tvrtke sele proizvodnju u zemlje s manje strogim energetske propisima kako bi izbjegle troškove s cijenama ugljika EU-a.

Budući izgledi: Podložno promjenama na temelju prijedloga Omnibusa. Za više informacija pogledajte ESG-REG vodič i službene izvore EU.

Tko

Odnosi se na sve gospodarske subjekte koji:

- ▶ Stavljaju na tržište EU, čine ga dostupnim ili izvoze proizvode s tržišta EU-a
- ▶ Prodaju proizvode putem bilo kojeg kanala, uključujući online
- ▶ Posluju u bilo kojoj fazi opskrbnog lanca, uključujući vađenje, žetvu, proizvodnju i preradu - čak i ako se prisilni rad događa samo u jednom koraku

Što

Ova uredba zahtijeva od tvrtki koje plasiraju, uvoze ili izvoze robu unutar EU da osiguraju da su njihovi lanci opskrbe bez praksi prisilnog rada. Ova uredba ne nameće dodatne zakonske zahtjeve za dužnu pažnju, ali potiče provedbu praksi dužne pažnje.

Ključni elementi:

- ▶ Na temelju definicije prisilnog rada iz Konvencije MOR-a br. 29
- ▶ Pokriva sve proizvode i dijelove, bez obzira na podrijetlo ili fazu proizvodnje
- ▶ Primjenjuje se na prodaju na daljinu, uključujući e-trgovinu
- ▶ Tijela za provedbu zakona mogu uzeti u obzir napore operatora u pogledu dužne pažnje prilikom istrage - to može čak i spriječiti pokretanje istrage

Ova uredba ne odnosi se na usluge prijevoza.

Kada

14. prosinac, 2027

Provedba počinje u svim državama članicama EU-a (prijelazno razdoblje od 36 mjeseci)

Tko

Poduzeća iz EU s:

- ▶ Više od 1,000 zaposlenika (prosječno) i
- ▶ neto svjetskim prometom većim od 450 milijuna eura u posljednjoj financijskoj godini

Poduzeća u EU s franšiznim ili licencnim ugovorima s neovisnim trećim stranama gdje:

- ▶ ugovori osiguravaju zajednički identitet, poslovni koncept i metode
- ▶ naknade za licence veće od 22,5 milijuna eura i
- ▶ neto svjetskim prometom većim od 80 milijuna eura (uključujući matične tvrtke kvalificiranih grupa)

Mikro tvrtke i mala i srednja poduzeća nisu izravno pogođeni, ali mogu biti neizravno uključeni kao poslovni partneri u lancima vrijednosti i imati koristi od mjera potpore navedenih u direktivi.

Što

Ova uredba zahtijeva od velikih tvrtki da preuzmu odgovornost za ljudska prava i utjecaje na okoliš u vlastitom poslovanju i u svim svojim lancima vrijednosti.

Osnovne dužnosti dubinske analize::

- ▶ Identificirati i procijeniti rizike od negativnih utjecaja na ljudska prava ili okoliš
- ▶ Spriječiti, ublažiti i otkloniti negativne utjecaje
- ▶ Pratiti i izvještavati o mjerama dubinske analize
- ▶ Uključiti dionike, uključujući radnike, nevladine organizacije i pogođene zajednice
- ▶ Uspostaviti mehanizme za pritužbe
- ▶ Objaviti godišnju izjavu (osim ako već ne izvještavaju u okviru CSRD-a)

Dubinska analiza temelji se na proporcionalnosti – obveze ovise o ozbiljnosti, veličini tvrtke, utjecaju i geografskom/sektorskom riziku.

Kada

- **Srpanj 2027** **Grupa 1:** >5,000 zaposlenika & >€1.5 milijarda prihoda globalno (EU and non-EU)
- **Srpanj 2028** **Grupa 2:** >3,000 zaposlenika & >€900 milijuna prihoda globalno (EU and non-EU)
- **Srpanj 2029** **Grupa 3:** >1,000 zaposlenika & >€450 milijuna prihoda globalno, ili franšize/davatelji licenci s naknadama većim od 22.5 milijuna eura i prihodom većim od 80 milijuna eura u EU

Budući izgledi: Podložno promjenama na temelju prijedloga Omnibusa. Za više informacija pogledajte ESG-REG vodič i službene izvore EU.